

Карел Чапек

Лазар

Във Витания¹ достигна слух, че Галилеецът бил хванат и хвърлен в затвор.

Когато научи за това, Марта събра молитвено ръце и очите ѝ се наляха със сълзи.

– Ето – рече тя, – аз ви казвах! И защо отиде той в този Ерусалим, защо не си остана тук? Тук никой нямаше да научи за него... можеше да си гледа спокоен дърводелството... щеше да си направи работилница у нас на двора...

Лазар пребледня и очите му възбудено запламтяха.

– Глупости, Марто – каза той, – Той не можеше да не отиде в Ерусалим. Не можеше да не се изправи срещу ония... ония, фарисеите и сарафите, не можеше да не им каже в очите какво си мисли за тях. – Вие жените не ги разбирате тия работи.

– Аз разбирам – рече Мария тихо и екзалтирано. – И ако искате да знаете, аз ще ви кажа какво ще стане. Ще стане чудо. Ще направи знак с пръста си и стените на затвора ще се разтворят – и всички ще го познаят, ще коленичат пред него и ще възкликнат „чудо“...

– Има да чакаш – каза Марта притеснена. – Той НИКОГА не се е грижил за себе си. За себе си той нищо няма да стори, с нищо няма да си помогне освен – добави тя с разширени очи, – освен да му помогнат другите. Може би чака да му се притекат на помощ... всички ония, които са го слушали... всички, на които е помогнал, да се препашат и да се притекат...

– Разбира се – заяви Лазар. – Не бойте се, момичета, с него е цяла Юдея². Има си хас да – хич може ли – Марто, пригответи ми нещо за път. Отивам в Ерусалим.

Мария стана.

– И аз отивам. Да видя как ще се разтворят стените на затвора и как Той ще се появи, окръжен с небесен ореол... Марто, представяш ли си изумлението на всички!

Марта се наклони да каже нещо, но преглътна.

– Вървете, вървете, деца – каза тя. – А тук, все някой трябва да остане и тук да пази – да нахрани кокошките и козите – ей сегичка ще ви

1. ВИТАНИЯ – някогашно селце в Палестина в подножието на Оливетската планина по пътя от Ерусалим за Ерихон, в което, според Евангелието на Йоана, живели Марта и Мария и където Исус възкресил Лазар. Сега без основание се отъждествява със селото Ел-Азария.

2. ЮДЕЯ – римска провинция, в каквато била превърната Палестина, след като загубила независимостта си през 70 г., г. когато Тит завладел Ерусалим.

приготвя дрехите и ще ви донеса по няколко питки. Аз толкова се радвам, че ще бъдете там!

Когато се върна, цялата зачервена от жарта на пещта, тя намери Лазара пребледнял и неспокоен.

– Нещо ми прилоша, Мартичке – измърмори той. – Как е времето навън?

– Много е хубаво, топличко – отвърна Марта. – Много хубаво е за път.

– Топло, топло – възрази Лазар. – Ама горе в Ерусалим винаги духа един такъв студен вятър.

– Аз съм ти донесла топла дреха – съобщи Марта.

– Топла дреха – промърмори недоволно Лазар. – Човек се изпоти, духне го студеният вятър и ето ти я настинката! Пипни, не ти ли се струва, че имам огън? Никак не ми се иска да се разболея из пътя... На Мария не може да се разчита... Каква ще бъде ползата от мене например, ако се разболея?

– Нямах огън – успокои го Марта и си помисли: Боже, какъв чуден е станал тоя Лазар след... след възкресението си...

– Тогавя също ме беше духнал лош вятър, когато... когато се разболях – каза Лазар загрижен; не обичаше да споменава за някогашната си смърт. – Знаеш ли, Мартичке, оттогава нещо не съм на себе си. Не е за мене тая работа, това пътуване и тия тревоги... Но разбира се, аз ще отида, само да ми мине треската.

– Знам, че ще отидеш – рече Марта с тежко сърце. – Някой ТРЯБВА да му се притече на помощ; нали знаеш, Той те... излекува... – поколеба се тя да каже, тъй като ѝ се струваше неделикатно някак си да говори за възкръсване. – Знаеш ли какво, Лазаре, поне ще можеш да го помолиш, след като го освободите, да ти помогне, ако се случи да ти прилошее...

– Вярно – каза Лазар с въздишка. – Ами ако не стигна дотам? Ами ако стигнем късно? Трябва да се вземат предвид всички възможности. Ами ако в Ерусалим стане стълкновение? Не ги познаваш ти римските войници. Ах, боже, защо не съм здрав!

– Та нали СИ здрав, Лазаре – с мъка каза Марта, – Ти не можеш да не бъдеш здрав, след като ТОЙ те е излекувал!

– Здрав – каза Лазар горчиво. – Аз си знам най-добре колко съм здрав. Ще ти кажа само това, че ОТ ОНЯ МИГ нито за момент не ми е било леко... Не че не съм му СТРАШНО благодарен за това, дето ме... изправи на крака; ти, Марто, не мисли, че съм такъв; но този, който

веднъж като мене го е изпитал, той... той... – Лазар потръпна и закри лицето си. – Моля ти се, Марто, остави ме сега, аз ще се съвзема... само за малко, това ще премине...

Марта излезе тихо и седна на двора, тя гледаше пред себе си със сухи, втрещени очи, ръцете ѝ бяха молитвено събрани, но не се молеше. Черните кокошки се спираха пред нея, за да я погледнат с едно око; след като въпреки очакванията тя не им хвърли зърно, те отидоха да дремят на сянка. Скоро откъм антрето се дотътра Лазар, смъртно бледен, зъбите му тракаха.

– Аз... аз сега не мога, Марто – измънка той, – а толкова ми се иска, може би утре...

Гърлото на Марта се сви.

– Върви, върви да си легнеш, Лазаре – каза с усилие тя. – Ти не бива да ходиш!

– Аз бих отишел – изтрака със зъби Лазар, – но щом ти мислиш така, Мартичке – Може би утре – Ама няма да ме оставиш самичък в къщи, нали? Какво ще правя тук самичък?

Марта стана.

– Иди, иди си легни – каза тя както обикновено с грубия си глас. – Аз ще остана при тебе.

И в този миг на двора се появи Мария, готова за път.

– Е, Лазаре, ще тръгваме ли?

– Лазар не бива да ходи никъде – отговори сухо Марта. – Не е добре.

– Отивам самичка тогава – въздъхна Мария. – Да видя чудото.

От очите на Лазар бавно се стичаха сълзи.

– Толкова ми се иска да дойда с тебе, Мария, да не се боях само толкова... че може да умра още веднъж!

КРАЙ

© 1932 Карел Чапек
© 1968 Светомир Иванчев, превод от чешки

Karel Čapek
, 1932

Сканиране, разпознаване и редакция: К. Ч.

Издание:

Карел Чапек. Книга апокрифи. Разкази
Издателство „Народна младеж“, София, 1968
Редактор на издателството Вера Филипова
Художник Иван Кирков
Художествен редактор Иван Стоилов
Технически редактор Лазар Христов
Коректор Мери Керанкова

Karel Čapek. Kniha apokryfů
Vydání 4
Československý spisovatel. Praha, 1964

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/10650>]